

รายงานของผู้สอบบัญชีและงบการเงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทย

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

“...เงินแผ่นดินนั้น คือเงินของประชาชนทั้งชาติ...”
พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

รายงานของผู้สอบบัญชี

เสนอ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

ความเห็น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบงบการเงินของธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วย งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 งบกำไรขาดทุนและงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น และงบกระแสเงินสดสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน และหมายเหตุประกอบงบการเงิน รวมถึงหมายเหตุสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเห็นว่า งบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงินของธนาคารแห่งประเทศไทย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และผลการดำเนินงานและกระแสเงินสดสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันโดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินและตามพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย

เกณฑ์ในการแสดงความเห็น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชี ความรับผิดชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้กล่าวไว้ในส่วนของความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงินในรายงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีความเป็นอิสระจากธนาคารตามมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินที่กำหนดโดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและข้อกำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงิน และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ปฏิบัติตามความรับผิดชอบด้านจรรยาบรรณอื่น ๆ ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานการตรวจเงินแผ่นดินและข้อกำหนดจรรยาบรรณดังกล่าว สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเชื่อว่าหลักฐานการสอบบัญชีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้รับเพียงพอและเหมาะสมเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ข้อมูลอื่น

ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบต่อข้อมูลอื่น ข้อมูลอื่นประกอบด้วย ข้อมูลซึ่งรวมอยู่ในรายงานประจำปี แต่ไม่รวมถึงงบการเงินและรายงานของผู้สอบบัญชีที่อยู่ในรายงานประจำปีนั้น ซึ่งผู้บริหารคาดว่ารายงานประจำปีจะถูกจัดเตรียมให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภายหลังวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีนี้

ความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต่อการเงินไม่ครอบคลุมถึงข้อมูลอื่นและสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไม่ได้ให้ความเชื่อมั่นต่อข้อมูลอื่น

ความรับผิดชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงินคือ การอ่านและพิจารณาว่าข้อมูลอื่นมีความขัดแย้งที่มีสาระสำคัญกับงบการเงินหรือกับความรู้ที่ได้รับจากการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน หรือปรากฏว่าข้อมูลอื่นมีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่

เมื่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้อ่านรายงานประจำปี หากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินสรุปได้ว่าการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องสื่อสารเรื่องดังกล่าวกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล

ความรับผิดชอบของผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลต่อการเงิน

ผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำและนำเสนองบการเงินเหล่านี้โดยถูกต้องตามที่ควรตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินและตามพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย และรับผิดชอบต่อภัยคุกคามภายในที่ผู้บริหารพิจารณาว่าจำเป็นเพื่อให้สามารถจัดทำงบการเงินที่ปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด

ในการจัดทำงบการเงิน ผู้บริหารรับผิดชอบในการประเมินความสามารถของธนาคารในการดำเนินงานต่อเนื่อง เปิดเผยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานต่อเนื่อง (ตามความเหมาะสม) และการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่องเว้นแต่ผู้บริหารมีความตั้งใจที่จะเลิกธนาคารหรือหยุดดำเนินงานหรือไม่สามารถดำเนินงานต่อเนื่องต่อไปได้

ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลมีหน้าที่ในการสอดส่องดูแลกระบวนการในการจัดทำรายงานทางการเงินของธนาคาร

ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบการเงิน

การตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่างบการเงินโดยรวมปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด และเสนอรายงานของผู้สอบบัญชีซึ่งรวมความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินอยู่ด้วย ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลคือความเชื่อมั่นในระดับสูงแต่ไม่ได้เป็นการรับประกันว่าการปฏิบัติงานตรวจสอบตามมาตรฐานการสอบบัญชีจะสามารถตรวจพบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่มีอยู่ได้เสมอไป ข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอาจเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาดและถือว่ามีสาระสำคัญเมื่อคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่ารายการที่ขัดต่อข้อเท็จจริงแต่ละรายการหรือทุกรายการรวมกันจะมีผลต่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินจากการใช้งบการเงินเหล่านี้

ในการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามมาตรฐานการสอบบัญชี สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ใช้ดุลยพินิจและการสังเกตและสงสัยเกี่ยวกับประกอบวิชาชีพตลอดการตรวจสอบ การปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินรวมถึง

- ระบุและประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในงบการเงิน ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด ออกแบบและปฏิบัติงานตามวิธีการตรวจสอบเพื่อตอบสนองต่อความเสี่ยงเหล่านั้น และได้หลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอและเหมาะสมเพื่อเป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ความเสี่ยงที่ไม่พบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญซึ่งเป็นผลมาจากการทุจริตจะสูงกว่าความเสี่ยงที่เกิดจากข้อผิดพลาด เนื่องจากการทุจริตอาจเกี่ยวกับการสมรู้ร่วมคิด การปลอมแปลงเอกสารหลักฐาน การตั้งใจละเว้นการแสดงผล การแสดงผลที่ไม่ตรงตามข้อเท็จจริงหรือการแทรกแซงการควบคุมภายใน
- ทำความเข้าใจในระบบการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ เพื่อออกแบบวิธีการตรวจสอบที่เหมาะสมกับสถานการณ์ แต่ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสดงความเห็นต่อความมีประสิทธิภาพของการควบคุมภายในของธนาคาร

- ประเมินความเหมาะสมของนโยบายการบัญชีที่ผู้บริหารใช้และความสมเหตุสมผลของประมาณการทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องซึ่งจัดทำขึ้นโดยผู้บริหาร
- สรุปร่วมกับความเหมาะสมของการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่องของผู้บริหารและจากหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับ สรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญที่เกี่ยวกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่อาจเป็นเหตุให้เกิดข้อสงสัยอย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถของธนาคารในการดำเนินงานต่อเนื่องหรือไม่ ถ้าสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ข้อสรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องกล่าวไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินถึงการเปิดเผยที่เกี่ยวข้องในงบการเงินหรือถ้าการเปิดเผยดังกล่าวไม่เพียงพอ ความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะเปลี่ยนแปลงไป ข้อสรุปของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินขึ้นอยู่กับหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับจนถึงวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์หรือสถานการณ์ในอนาคตอาจเป็นเหตุให้กิจการต้องหยุดการดำเนินงานต่อเนื่อง
- ประเมินการนำเสนอ โครงสร้างและเนื้อหาของงบการเงินโดยรวม รวมถึงการเปิดเผยว่างบการเงินแสดงรายการและเหตุการณ์ในรูปแบบที่ทำให้มีการนำเสนอข้อมูลโดยถูกต้องตามที่ควร

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้สื่อสารกับผู้มีส่วนที่ในการกำกับดูแลเกี่ยวกับขอบเขตและช่วงเวลาของการตรวจสอบตามที่ได้วางแผนไว้ ประเด็นที่มีนัยสำคัญที่พบจากการตรวจสอบรวมถึงข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญในระบบการควบคุมภายในซึ่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้พบในระหว่างการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(นางยุพิน ชลานนท์วิน)

รองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

(นางจิตรา เมฆาพงศ์พันธุ์)

ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบการเงินที่ 3

ธนาคารแห่งประเทศไทย
งบแสดงฐานะการเงิน
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559

หน่วย : บาท

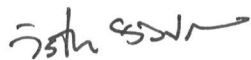
	หมายเหตุ	2559	2558
สินทรัพย์			
เงินสดและเงินฝาก	4	790,313,141,104	608,691,723,435
สิทธิซื้อส่วนสำรองและสิทธิพิเศษถอนเงิน	5	69,117,344,213	69,604,061,053
เงินลงทุนในหลักทรัพย์	6	3,063,658,457,868	2,918,048,601,425
เงินให้กู้ยืม	7	112,045,652,243	136,594,860,330
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	8	6,958,300,863	6,452,977,033
สินทรัพย์อื่น	9	176,097,367,892	100,965,307,202
รวมสินทรัพย์		4,218,190,264,183	3,840,357,530,478
หนี้สินและทุน			
เงินรับฝาก	10	287,148,314,048	551,263,461,277
สิทธิพิเศษถอนเงินที่ได้รับจัดสรร	11	46,722,111,011	48,506,509,104
หลักทรัพย์ขายโดยมีสัญญาซื้อคืน	12	310,306,000,000	350,590,000,000
ตราสารหนี้ธนาคารแห่งประเทศไทย	13	4,170,375,564,674	3,426,338,072,694
หนี้สินอื่น	14	149,401,916,351	69,889,209,551
รวมหนี้สิน		4,963,953,906,084	4,446,587,252,626

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ธนาคารแห่งประเทศไทย
งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559

			หน่วย : บาท
	หมายเหตุ	2559	2558
หนี้สินและทุน (ต่อ)			
ทุน			
ทุนประเดิม		20,000,000	20,000,000
เงินจัดสรรตามกฎหมาย	15	27,307,931,128	27,307,931,128
เงินสำรองเพื่อรักษาระดับกำไรนำส่งรัฐ	16	624,075,747	624,075,747
เงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สิน	17	32,119,865,142	90,205,916,464
ขาดทุนสะสม	18	(725,028,181,880)	(635,250,812,326)
ขาดทุนสุทธิสำหรับงวด		(80,807,332,038)	(89,136,833,161)
รวมทุน		(745,763,641,901)	(606,229,722,148)
รวมหนี้สินและทุน		4,218,190,264,183	3,840,357,530,478

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

(นายวิรไท สันติประภพ)

ผู้ว่าการ

(นางสาวปริญญ์ จึ้งประเสริฐ)

ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายการเงินและการบัญชี

ธนาคารแห่งประเทศไทย
งบกำไรขาดทุน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559

		หน่วย : บาท	
	หมายเหตุ	2559	2558
รายได้			
ดอกเบี้ยรับ		53,216,942,052	47,026,729,520
กำไรจากการจำหน่ายเงินลงทุนสุทธิ		23,806,669,816	4,148,489,034
ค่าธรรมเนียม		492,374,893	931,958,395
รายได้อื่น		647,175,357	756,803,651
รวมรายได้		78,163,162,118	52,863,980,600
ค่าใช้จ่าย			
ดอกเบี้ยจ่าย		82,273,407,779	91,861,122,339
ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศสุทธิ		57,437,851,299	38,137,953,569
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงาน		4,872,881,877	5,052,007,451
ค่าใช้จ่ายอื่น	19	14,386,353,201	6,949,730,402
รวมค่าใช้จ่าย		158,970,494,156	142,000,813,761
ขาดทุนสุทธิ		(80,807,332,038)	(89,136,833,161)

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ธนาคารแห่งประเทศไทย
งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559

	หน่วย : บาท	
	2559	2558
ขาดทุนสุทธิ	(80,807,332,038)	(89,136,833,161)
กำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จอื่น		
รายการที่จัดประเภทรายการใหม่เข้าไปไว้ใน		
กำไรหรือขาดทุนในภายหลัง		
ส่วนเปลี่ยนแปลงในบัญชีเงินสำรองอันเกิดจาก		
การตีราคาสินทรัพย์และหนี้สิน	(58,086,051,322)	184,181,201,159
รายการที่ไม่จัดประเภทรายการใหม่เข้าไปไว้ใน		
กำไรหรือขาดทุนในภายหลัง		
ขาดทุนจากการประมาณการตาม		
หลักคณิตศาสตร์ประกันภัย	(640,536,393)	(780,002,310)
รวมกำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จอื่นสุทธิ	(58,726,587,715)	183,401,198,849
กำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จรวม	(139,533,919,753)	94,264,365,688

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ธนาคารแห่งประเทศไทย
งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของทุน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559

	เงินสำรอง		เงินสำรองอันเกิด		หน่วย : บาท		
	เงินจัดสรร	เพื่อรักษาระดับ	จากการตีราคา				
	ทุนประเดิม	ตามกฎหมาย	กำไรนำส่งรัฐ	สินทรัพย์และหนี้สิน	ขาดทุนสะสม	กำไร(ขาดทุน)สุทธิ	รวม
ยอดคงเหลือยกมา ณ 1 มกราคม 2558	20,000,000	27,307,931,128	624,075,747	(93,975,284,695)	(572,901,331,397)	(61,569,478,619)	(700,494,087,836)
การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นระหว่างปี							
โอนขาดทุนสุทธิงวดก่อนเข้าขาดทุนสะสม	-	-	-	-	(61,569,478,619)	61,569,478,619	-
กำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จรวม	-	-	-	184,181,201,159	(780,002,310)	(89,136,833,161)	94,264,365,688
ยอดคงเหลือ ณ 31 ธันวาคม 2558	20,000,000	27,307,931,128	624,075,747	90,205,916,464	(635,250,812,326)	(89,136,833,161)	(606,229,722,148)
ยอดคงเหลือยกมา ณ 1 มกราคม 2559	20,000,000	27,307,931,128	624,075,747	90,205,916,464	(635,250,812,326)	(89,136,833,161)	(606,229,722,148)
การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นระหว่างปี							
โอนขาดทุนสุทธิงวดก่อนเข้าขาดทุนสะสม	-	-	-	-	(89,136,833,161)	89,136,833,161	-
กำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จรวม	-	-	-	(58,086,051,322)	(640,536,393)	(80,807,332,038)	(139,533,919,753)
ยอดคงเหลือ ณ 31 ธันวาคม 2559	20,000,000	27,307,931,128	624,075,747	32,119,865,142	(725,028,181,880)	(80,807,332,038)	(745,763,641,901)

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ธนาคารแห่งประเทศไทย
งบกระแสเงินสด
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559

	หน่วย : บาท	
	2559	2558
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน		
ขาดทุนสุทธิ	(80,807,332,038)	(89,136,833,161)
รายการปรับกระทบขาดทุนสุทธิเป็นเงินสดรับ (จ่าย)		
จากกิจกรรมดำเนินงาน :		
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	649,388,812	548,579,480
กำไรจากการจำหน่ายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	(8,068,923)	(4,342,373)
สินทรัพย์ระหว่างทำตัดจำหน่าย	3,552,647	5,542,491
กำไรจากการจำหน่ายเงินลงทุนสุทธิ	(23,806,669,816)	(4,148,489,034)
ดอกเบี้ยรับ	(53,216,942,052)	(47,026,729,520)
ดอกเบี้ยจ่าย	82,273,407,779	91,861,122,338
(กำไร)ขาดทุนจากการเฉลี่ยต้นทุนสินทรัพย์และหนี้สิน		
เงินตราต่างประเทศที่ไม่ใช่เงินสด	(57,742,594,083)	27,264,989,481
กำไรจากการลดยอดเงินกันไว้เพื่อขาดทุนจากการระบายขายฝาก	(47,256,471)	(54,790,053)
รายได้ค้างรับ(เพิ่มขึ้น)ลดลงสุทธิ	(5,947,048)	498,315
ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายเพิ่มขึ้นสุทธิ	27,361,633	130,792,326
ค่าใช้จ่ายล่วงหน้าลดลงสุทธิ	1,659,761	492,264,621
	(132,679,439,799)	(20,067,395,089)
เงินสดรับดอกเบี้ย	74,559,153,800	63,993,616,053
เงินสดจ่ายดอกเบี้ย	(58,864,352,251)	(70,626,805,005)
ขาดทุนจากการดำเนินงานก่อนการเปลี่ยนแปลงใน		
สินทรัพย์/หนี้สินดำเนินงาน	(116,984,638,250)	(26,700,584,041)

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ธนาคารแห่งประเทศไทย
งบกระแสเงินสด (ต่อ)
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559

หน่วย : บาท

หมายเหตุ	2559	2558
สินทรัพย์ดำเนินงาน (เพิ่มขึ้น) ลดลง		
เงินฝากต่างประเทศ	51,418,674,453	128,748,299,999
สิทธิซื้อส่วนสำรองและสิทธิพิเศษถอนเงิน	(2,138,162,581)	3,651,835,771
เงินให้กู้ยืม	24,456,588,343	31,031,579,217
สินทรัพย์อื่น	(5,119,958,813)	(7,553,028,029)
หนี้สินดำเนินงาน เพิ่มขึ้น (ลดลง)		
เงินรับฝาก	(264,116,533,545)	214,238,616,297
หลักทรัพย์ขายโดยมีสัญญาซื้อคืน	(40,284,000,000)	79,230,000,000
ตราสารหนี้ธนาคารแห่งประเทศไทย	717,402,599,079	(95,221,197,871)
หนี้สินอื่น	15,780,809,939	4,988,881,684
เงินสดสุทธิได้มาจากกิจกรรมดำเนินงาน	380,415,378,625	332,414,403,027
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน		
เงินสดจ่ายจากการซื้อหลักทรัพย์ในประเทศ	(66,916,197,080)	(66,785,357,828)
เงินสดรับจากการจำหน่ายหลักทรัพย์ในประเทศ	17,899,000,000	30,756,000,000
เงินสดจ่ายจากการซื้อหลักทรัพย์ต่างประเทศ	(7,614,702,278,880)	(13,056,793,712,267)
เงินสดรับจากการจำหน่ายหลักทรัพย์ต่างประเทศ	7,520,382,979,780	12,880,227,329,539
เงินสดจ่ายจากการซื้อที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	(1,170,936,536)	(1,004,383,230)
เงินสดรับจากการจำหน่ายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	10,773,513	7,268,922
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมลงทุน	(144,496,659,203)	(213,592,854,864)
เงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินในเงินสด	9,509,190,783	(2,636,904,703)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้นสุทธิ	245,427,910,205	116,184,643,460
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันต้นงวด	312,766,013,963	196,581,370,503
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันสิ้นงวด	558,193,924,168	312,766,013,963

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

ธนาคารแห่งประเทศไทย
หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2559

1. ข้อมูลทั่วไป

ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) จัดตั้งตามพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2485 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (พ.ร.บ. ธปท.) โดยมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการกิจอันพึงเป็นงานของธนาคารกลางเพื่อดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพทางการเงิน และเสถียรภาพของระบบสถาบันการเงินและระบบการชำระเงิน

2. เกณฑ์การจัดทำงบการเงิน

งบการเงินของ ธปท. ได้จัดทำขึ้นตามที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ. ธปท. โดยมาตรา 54 กำหนดให้การบัญชีของ ธปท. จัดทำตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป เว้นแต่คณะกรรมการ ธปท. จะกำหนดเฉพาะเรื่องเป็นอย่างอื่นเพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิบัติของธนาคารกลางอื่นโดยทั่วไป ทั้งนี้ หลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป หมายถึง มาตรฐานการรายงานทางการเงินที่ออกภายใต้พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 รวมถึงแนวปฏิบัติที่ประกาศใช้โดยสภาวิชาชีพบัญชี

งบการเงินนี้เป็นงบการเงินของ ธปท. โดยไม่รวมทุนสำรองเงินตรา กิจการธนบัตร และกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนา ระบบสถาบันการเงิน จัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์ราคาทุนเดิม เว้นแต่จะได้เปิดเผยเป็นอย่างอื่นในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 3 เรื่องนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

3. นโยบายการบัญชีที่สำคัญ

3.1 การรับรู้รายได้และค่าใช้จ่าย

รายได้และค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยรับรู้ตามเกณฑ์สัดส่วนของเวลาและอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง เว้นแต่จะเปิดเผยเป็นอย่างอื่นในนโยบายการบัญชีเฉพาะเรื่อง ส่วนรายได้และค่าใช้จ่ายที่มีใช้ดอกเบี้ยรับรู้ตามเกณฑ์คงค้างสำหรับค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการฝากเงินในต่างประเทศที่มีอัตราดอกเบี้ยติดลบแสดงรายการเป็นส่วนหนึ่งของค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย

3.2 การรับรู้ผลจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สิน

กำไรหรือขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินของ ธปท. จะรับรู้เข้าเงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินในส่วนของคุณ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 16 แห่ง พ.ร.บ. ธปท.

3.3 รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศ

รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศบันทึกเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่เกิดรายการสินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ณ วันสิ้นปี แปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นปีที่รายงานตามแนวทางปฏิบัติที่ ธปท. กำหนด กำไรหรือขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการแปลงค่าสินทรัพย์และหนี้สินที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ณ วันสิ้นปี จะรับรู้เข้าเงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินในส่วนของคุณ

กำไรขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ จะรับรู้ในกำไรขาดทุนเมื่อมีการลดลงของฐานะเงินตราต่างประเทศในแต่ละสกุลเงิน การคำนวณต้นทุนเงินตราต่างประเทศใช้วิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของรายการเงินตราต่างประเทศที่ได้มาแต่ละสกุลเงินเป็นรายวัน เพื่อเป็นต้นทุนของรายการขายในวันนั้น ทั้งนี้ นโยบายการบัญชีดังกล่าวสอดคล้องกับการปฏิบัติของธนาคารกลางอื่นซึ่งคณะกรรมการ ธปท. กำหนด โดยอาศัยอำนาจตาม พ.ร.บ. ธปท.

3.4 สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า (Forward Contracts)

สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าเป็นเครื่องมือทางการเงินที่ใช้ป้องกันความเสี่ยงที่เกิดจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนแสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม และแสดงผลกำไรขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมสุทธิเป็นเงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินในส่วนของทุน ทั้งนี้ จะรับรู้กำไรขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนในงบกำไรขาดทุนเมื่อครบกำหนดชำระตามสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า

3.5 สัญญาซื้อขายฝากเงินตราต่างประเทศ (Forward Contracts under Resale Agreements)

ธปท. รับขายฝากเงินตราต่างประเทศจากส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจโดยมีภาระต้องขายคืนในอนาคตตามอัตราที่ตกลงกันไว้ สัญญาซื้อขายฝากที่ยังไม่ครบกำหนดแสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม และแสดงผลการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมสุทธิเป็นเงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินในส่วนของทุน

3.6 สัญญาสวอปเงินตราต่างประเทศ (Foreign Exchange Swap Contracts)

สัญญาสวอปเงินตราต่างประเทศเป็นเครื่องมือทางการเงินที่ใช้บริหารสภาพคล่อง โดยถือเป็นการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ 2 สกุล และมีสัญญาแลกเปลี่ยนเงินสกุลเดียวกันกลับคืนในอนาคต แสดงด้วยมูลค่าสุทธิของภาระคงค้างที่แปลงค่าเป็นเงินบาทโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ณ วันสิ้นปีที่รายงาน กำไรขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการแปลงค่าภาระคงค้างแสดงเป็นเงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินในส่วนของทุน และทยอยรับรู้ส่วนต่างอันเกิดจากการแลกเปลี่ยนเป็นดอกเบี้ยรับหรือดอกเบี้ยจ่ายตามระยะเวลาของสัญญา

3.7 สัญญาซื้อขายในอนาคต (Futures Contracts)

สัญญาซื้อขายในอนาคตเป็นเครื่องมือทางการเงินที่ใช้เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารเงินสำรอง และใช้ป้องกันความเสี่ยงที่เกิดจากความผันผวนของราคาและอัตราดอกเบี้ยแสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม และแสดงผลกำไรขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมสุทธิเป็นเงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินในส่วนของทุนและรับรู้ในงบกำไรขาดทุนเมื่อมีการชำระส่วนต่างของราคา

3.8 สัญญาสิทธิที่จะซื้อหรือขายเงินตราต่างประเทศ (Foreign Exchange Options)

สัญญาสิทธิที่จะซื้อหรือขายเงินตราต่างประเทศเป็นเครื่องมือทางการเงินที่ใช้เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารเงินสำรองและใช้ป้องกันความเสี่ยงที่เกิดจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนแสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม และแสดงผลกำไรขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรมสุทธิเป็นเงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินในส่วนของทุน ทั้งนี้ จะรับรู้กำไรขาดทุนจากการใช้สิทธิหรือกำไรขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนในงบกำไรขาดทุนเมื่อสัญญาสิทธิครบกำหนดหรือเมื่อมีการใช้สิทธิ

3.9 เงินลงทุนในหลักทรัพย์

หลักทรัพย์ในประเทศ ซึ่ง ธปท. ถือไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการดำเนินนโยบายการเงิน แสดงด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย

หลักทรัพย์ต่างประเทศ ซึ่ง ธปท. ถือไว้เพื่อวัตถุประสงค์ในการบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศ รวมถึงส่วนที่บริหารโดยผู้จัดการทุนภายนอก แสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม กำไรขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการปรับมูลค่าของหลักทรัพย์แสดงรายการเป็นเงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินในส่วนของทุน และจะรับรู้ในงบกำไรขาดทุนเมื่อได้จำหน่ายหลักทรัพย์นั้น

ต้นทุนของหลักทรัพย์ที่จำหน่ายระหว่างปี คำนวณโดยวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก

3.10 เงินให้กู้ยืม

เงินให้กู้ยืมแสดงตามยอดเงินต้นคงค้าง ส่วนดอกเบี้ยค้างรับจากเงินให้กู้ยืมแสดงรวมไว้ในสินทรัพย์อื่น

3.11 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

ที่ดิน แสดงด้วยราคาทุน ส่วนอาคารและอุปกรณ์แสดงด้วยราคาทุนหลังจากหักค่าเสื่อมราคาสะสม

อาคารและอุปกรณ์จะบันทึกเป็นสินทรัพย์ เมื่อมีอายุการให้ประโยชน์เกินกว่า 1 ปี และค่าเสื่อมราคาคำนวณโดยใช้วิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณของสินทรัพย์ ดังนี้

<u>ประเภทสินทรัพย์</u>	<u>อายุการให้ประโยชน์</u>
อาคาร สิ่งปลูกสร้างชั่วคราวและการเสริมสร้างปรับปรุง	5-20 ปี
อุปกรณ์	3-15 ปี

3.12 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

สินทรัพย์ไม่มีตัวตนแสดงด้วยราคาทุนหลังจากหักค่าตัดจำหน่ายสะสม และค่าตัดจำหน่ายคำนวณโดยใช้วิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์ 5 ปี

3.13 สินทรัพย์มรดกทางวัฒนธรรม

ธปท. มีวัตถุพิพิธภัณฑสถานซึ่งเป็นสินทรัพย์มรดกทางวัฒนธรรม เช่น ผ้าโบราณ เหยือกโบราณ และธนบัตรโบราณ ทั้งที่ได้มาจากการจัดซื้อและการรับบริจาค โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการอนุรักษ์และจัดแสดงไว้ในพิพิธภัณฑสถานของ ธปท. แต่ไม่ได้มีไว้เพื่อใช้ในการดำเนินภารกิจตามบทบาทหน้าที่ของธนาคารกลาง ทั้งนี้ วัตถุพิพิธภัณฑสถานที่ได้จากการจัดซื้อก่อนปี 2548 ธปท. บันทึกบัญชีเป็นค่าใช้จ่ายทั้งจำนวน และตั้งแต่ปี 2548 เป็นต้นไป บันทึกบัญชีเป็นสินทรัพย์ด้วยจำนวนเงินที่ซื้อ และแสดงรายการภายใต้สินทรัพย์อื่น อย่างไรก็ตาม วัตถุพิพิธภัณฑสถานที่ได้จากการรับบริจาค ธปท. ไม่ได้บันทึกบัญชี โดยได้มีการจัดทำทะเบียนวัตถุพิพิธภัณฑสถานเพื่อควบคุมสินทรัพย์ทุกรายการ

3.14 การยืมตราสารหนี้

ธปท. ยืมตราสารหนี้จากสถาบันการเงินที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น และ/หรือนิติบุคคลอื่นตามที่ ธปท. กำหนด และออกตราสารหนี้ ธปท. ให้ผู้ให้ยืมตราสารหนี้เพื่อเป็นหลักประกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินนโยบายการเงิน รวมทั้งเพื่อสนับสนุนการพัฒนาตลาดเงินและตลาดตราสารหนี้ของไทย

ธปท. จะรับรู้ค่าธรรมเนียมนจากการทำธุรกรรมเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน และเปิดเผยจำนวนตราสารหนี้ที่ยืมเป็นภาระผูกพันและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น และกรณี ธปท. นำตราสารหนี้ที่ยืมไปขายโดยมีสัญญาซื้อคืน ธปท. จะแสดงสิทธิที่จะได้รับคืนตราสารหนี้ตามสัญญาซื้อคืนด้วยมูลค่าตามสัญญาไว้ในสินทรัพย์อื่น และแสดงภาระผูกพันที่ต้องส่งคืนตราสารหนี้ไว้ในหนี้สินอื่น

3.15 ผลประโยชน์ของพนักงานหลังออกจากงาน

3.15.1 โครงการสมทบเงิน

ตามข้อบังคับธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ให้พนักงานที่เป็นสมาชิกจ่ายเงินสะสมเข้ากองทุน และให้ ธปท. จ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด กองทุนนี้ได้จัดทะเบียนกองทุนสำรองเลี้ยงชีพตามพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 แล้ว เงินส่วนที่ ธปท. จ่ายสมทบเข้ากองทุนดังกล่าว รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน

3.15.2 โครงการผลประโยชน์

โครงการผลประโยชน์ ประกอบด้วย โครงการบำเหน็จบำนาญ ตามข้อบังคับ ธปท. ว่าด้วยเงินทุนเลี้ยงชีพ และโครงการรักษาพยาบาลหลังออกจากงาน ตามระเบียบ ธปท. เรื่อง การรักษาพยาบาล

การผูกพันตามโครงการผลประโยชน์ประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยด้วยวิธีคิดลดแต่ละหน่วยที่ประมาณการไว้ (Projected Unit Credit Method) แสดงเป็นหนี้สินผลประโยชน์ของพนักงานด้วยมูลค่าปัจจุบัน และรับรู้ค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน สำหรับกำไรขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยรับรู้ในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จในงวดที่เกิดขึ้น

4. เงินสดและเงินฝาก ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2559	2558
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด		
เงินสด	81,487	119,637
เงินฝากในประเทศ (ประเภทจ่ายคืนเมื่อทวงถาม)	18	8
เงินฝากต่างประเทศ (ประเภทจ่ายคืนเมื่อทวงถาม)	<u>476,689</u>	<u>193,121</u>
รวมเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	558,194	312,766
เงินฝากต่างประเทศ (ประเภทเงินฝากประจำและเงินฝากพิเศษ)	<u>232,119</u>	<u>295,926</u>
รวม	<u>790,313</u>	<u>608,692</u>

ธปท. ถือเงินฝากต่างประเทศ (ประเภทเงินฝากประจำ) เพื่อวัตถุประสงค์ในการบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศมิได้ถือไว้เพื่อการชำระภาระผูกพันระยะสั้น

5. สิทธิซื้อส่วนสำรองและสิทธิพิเศษถอนเงิน ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2559	2558
สินทรัพย์ส่งสมทบกองทุนการเงินระหว่างประเทศทั้งหมด	154,665	72,015
หัก เงินรับฝากจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ บัญชีที่ 1	(30,467)	(13,785)
ตัวสัญญาใช้เงินที่ออกให้กองทุนการเงินระหว่างประเทศ	<u>(102,030)</u>	<u>(37,358)</u>
สิทธิซื้อส่วนสำรอง	22,168	20,872
สิทธิพิเศษถอนเงิน	<u>46,949</u>	<u>48,732</u>
รวม	<u>69,117</u>	<u>69,604</u>

6. เงินลงทุนในหลักทรัพย์ ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2559	2558
หลักทรัพย์ในประเทศ - แสดงด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย		
พันธบัตรรัฐบาล	<u>287,312</u>	<u>240,268</u>
รวมหลักทรัพย์ในประเทศ	<u>287,312</u>	<u>240,268</u>
หลักทรัพย์ต่างประเทศ - แสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม		
ตัวเงินคลังและตราสารหนี้ระยะสั้น	703,916	622,077
พันธบัตรและตราสารหนี้ระยะยาว	2,052,317	2,035,172
เงินลงทุนใน Asian Bond Fund	<u>20,113</u>	<u>20,532</u>
รวมหลักทรัพย์ต่างประเทศ	<u>2,776,346</u>	<u>2,677,781</u>
รวม	<u>3,063,658</u>	<u>2,918,049</u>

7. เงินให้กู้ยืม ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2559	2558
การให้กู้ยืมแก่สถาบันการเงินเพื่อผู้ที่ได้รับความเสียหายจากอุทกภัย	109,209	134,945
การจัดสรรวงเงินแก่กองทุนการเงินระหว่างประเทศ	<u>2,837</u>	<u>1,650</u>
รวม	<u>112,046</u>	<u>136,595</u>

การให้กู้ยืมแก่สถาบันการเงินเพื่อผู้ที่ได้รับความเสียหายจากอุทกภัย เป็นการให้กู้ยืมตามพระราชกำหนดการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ที่ได้รับความเสียหายจากอุทกภัย พ.ศ. 2555

การจัดสรรวงเงินแก่กองทุนการเงินระหว่างประเทศ เป็นการจัดสรรตามภาระผูกพันกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ที่แสดงไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 21.6.1

8. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท								
	2559								
	ราคาทุน				ค่าเสื่อมราคาสะสม				สุทธิ
	ยอด ต้นงวด	เพิ่มขึ้น	ลดลง	ยอด ปลายงวด	ยอด ต้นงวด	เพิ่มขึ้น	ลดลง	ยอด ปลายงวด	
ที่ดิน	2,473	-	-	2,473	-	-	-	-	2,473
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	4,791	15	-	4,806	2,786	212	-	2,998	1,808
อุปกรณ์	3,611	315	44	3,882	2,048	314	42	2,320	1,562
สินทรัพย์ระหว่างทำ	<u>412</u>	<u>1,096</u>	<u>393</u>	<u>1,115</u>	-	-	-	-	<u>1,115</u>
รวม	<u>11,287</u>	<u>1,426</u>	<u>437</u>	<u>12,276</u>	<u>4,834</u>	<u>526</u>	<u>42</u>	<u>5,318</u>	<u>6,958</u>

8. ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ประกอบด้วย (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

	2558								
	ราคาทุน				ค่าเสื่อมราคาสะสม				สุทธิ
	ยอด ต้นงวด	เพิ่มขึ้น	ลดลง	ยอด ปลายงวด	ยอด ต้นงวด	เพิ่มขึ้น	ลดลง	ยอด ปลายงวด	
ที่ดิน	2,473	-	-	2,473	-	-	-	-	2,473
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	4,298	498	5	4,791	2,596	191	1	2,786	2,005
อุปกรณ์	2,727	1,017	133	3,611	1,943	235	130	2,048	1,563
สินทรัพย์ระหว่างทำ	<u>1,000</u>	<u>930</u>	<u>1,518</u>	<u>412</u>	-	-	-	-	<u>412</u>
รวม	<u>10,498</u>	<u>2,445</u>	<u>1,656</u>	<u>11,287</u>	<u>4,539</u>	<u>426</u>	<u>131</u>	<u>4,834</u>	<u>6,453</u>

ค่าเสื่อมราคาประจำปี 2559 และ 2558 มีจำนวน 526 ล้านบาท และ 426 ล้านบาท ตามลำดับ

9. สินทรัพย์อื่น ประกอบด้วย

หน่วย : ล้านบาท

	2559	2558
สินทรัพย์ส่งสมทบกองทุนการเงินระหว่างประเทศ - เงินบาท	132,497	51,143
สินทรัพย์สุทธิจากสัญญาสวอปเงินตราต่างประเทศ	16,686	14,584
รายได้ค้างรับ	16,770	19,252
เงินลงทุนในองค์กรอื่น	1,588	1,648
อื่น ๆ	<u>8,556</u>	<u>14,338</u>
รวม	<u>176,097</u>	<u>100,965</u>

สินทรัพย์อื่น ๆ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 2558 จำนวน 8,556 ล้านบาท และ 14,338 ล้านบาท ตามลำดับ ได้รวมสินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน ได้แก่ โปรแกรมคอมพิวเตอร์และระบบงานต่าง ๆ จำนวนสุทธิ 243 ล้านบาท และ 232 ล้านบาท ตามลำดับ ซึ่งมีค่าตัดจำหน่ายประจำปี 2559 และ 2558 จำนวน 123 ล้านบาท และ 122 ล้านบาท ตามลำดับ นอกจากนี้ ได้รวมสินทรัพย์มรดกทางวัฒนธรรม เช่น ผ้าโบราณ เหยียดโบราณ และ ธนบัตรโบราณ ตามหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 3.13 จำนวน 5 ล้านบาท และ 5 ล้านบาท ตามลำดับ

10. เงินรับฝาก ประกอบด้วย

หน่วย : ล้านบาท

	2559	2558
เงินรับฝากแบบไม่มีดอกเบี้ย		
เงินรับฝากจากรัฐบาล	94,838	391,096
เงินรับฝากจากสถาบันการเงิน	120,471	108,706
เงินรับฝากอื่น	<u>19,847</u>	<u>19,694</u>
	235,156	519,496
เงินรับฝากแบบมีดอกเบี้ย	<u>51,992</u>	<u>31,767</u>
รวม	<u>287,148</u>	<u>551,263</u>

เงินรับฝากแบบมีดอกเบี้ย เป็นเงินรับฝากที่ ธปท. รับฝากจากสมาชิกสถาบันการเงินโดยจ่ายดอกเบี้ยเพื่อเป็นช่องทางให้สถาบันการเงินใช้ปรับสภาพคล่องสั้นวัน และ ธปท. ใช้ควบคุมดูแลอัตราดอกเบี้ยในตลาดเงิน ให้เหมาะสมในการส่งผ่านนโยบายการเงิน รวมทั้งสนับสนุนการพัฒนาตลาดการเงิน

11. สิทธิพิเศษถอนเงินที่ได้รับจัดสรร

สิทธิพิเศษถอนเงินที่ได้รับจัดสรรเป็นสิทธิพิเศษถอนเงินที่กองทุนการเงินระหว่างประเทศจัดสรรให้ตามสัดส่วนโควตาที่ประเทศไทยมีอยู่ในกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ซึ่ง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 2558 สิทธิพิเศษถอนเงินที่ได้รับจัดสรรมีจำนวน 970 ล้านหน่วยสิทธิพิเศษถอนเงิน เทียบเท่า 46,722 ล้านบาท และ 48,507 ล้านบาท ตามลำดับ

12. หลักทรัพย์ขายโดยมีสัญญาซื้อคืน

หลักทรัพย์ขายโดยมีสัญญาซื้อคืน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 2558 มียอดคงค้างจำนวน 310,306 ล้านบาท และ 350,590 ล้านบาท ตามลำดับ ซึ่งเป็นการทำธุรกรรมในประเทศทั้งจำนวน

13. ตราสารหนี้ธนาคารแห่งประเทศไทย ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2559	2558
พันธบัตร ธปท.		
อายุคงเหลือไม่เกิน 1 ปี	2,365,655	2,193,062
อายุคงเหลือเกิน 1 ปี	762,966	625,923
หัก ส่วนที่ถือโดย ธปท.	<u>(25,225)</u>	<u>(160,757)</u>
	3,103,396	2,658,228
ตราสารหนี้ ธปท. อื่น (อายุคงเหลือไม่เกิน 1 ปี)	<u>1,066,980</u>	<u>768,110</u>
รวม	<u>4,170,376</u>	<u>3,426,338</u>

ตราสารหนี้ที่ ธปท. เป็นผู้ออกประกอบด้วยพันธบัตร ธปท. และตราสารหนี้ ธปท. เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินนโยบายการเงินของ ธปท. รวมทั้งเป็นการส่งเสริมพัฒนาการของตลาดเงินและตลาดตราสารหนี้ของไทย โดยในปี 2559 ธปท. มีค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยพันธบัตร ธปท. จำนวน 48,589 ล้านบาท และค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยตราสารหนี้ ธปท. จำนวน 19,067 ล้านบาท แสดงรายการเป็นส่วนหนึ่งของดอกเบี้ยจ่าย

พันธบัตร ธปท. ส่วนที่ถือโดย ธปท. เกิดจากการซื้อคืนพันธบัตร ธปท. เพื่อช่วยให้การบริหารสภาพคล่องในตลาดเงินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

14. หนี้สินอื่น ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2559	2558
เงินรับฝากจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ บัญชีที่ 1 และ 2	30,467	13,785
ตัวสัญญาใช้เงินที่ออกให้กองทุนการเงินระหว่างประเทศ	102,030	37,358
หนี้สินผลประโยชน์ของพนักงาน	5,795	5,420
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	8,387	11,876
อื่น ๆ	<u>2,723</u>	<u>1,450</u>
รวม	<u>149,402</u>	<u>69,889</u>

14. หนี้สินอื่น (ต่อ)

ทั้งนี้ หนี้สินผลประโยชน์ของพนักงาน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 ประกอบด้วย หนี้สินตามโครงการบำเหน็จบำนาญ 4,286 ล้านบาท และโครงการรักษาพยาบาลหลังออกจากงาน 1,509 ล้านบาท โดยการเปลี่ยนแปลงในมูลค่าปัจจุบันของหนี้สินผลประโยชน์ของพนักงาน มีดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท	
	2559	2558
หนี้สินผลประโยชน์ของพนักงาน ณ วันที่ 1 มกราคม	5,420	4,511
ต้นทุนบริการในอดีต	-	319
ต้นทุนบริการปัจจุบัน	125	120
ต้นทุนดอกเบี้ย	107	138
ผลประโยชน์ที่จ่ายระหว่างปี	(498)	(441)
ผลประโยชน์ของพนักงานที่โอนออกระหว่างกิจการสุทธิ	-	(7)
ขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย	<u>641</u>	<u>780</u>
หนี้สินผลประโยชน์ของพนักงาน ณ วันที่ 31 ธันวาคม	<u>5,795</u>	<u>5,420</u>

ข้อสมมติฐานหลักในการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย

อัตราคิดลดเฉลี่ย	2.04% - 5.86%
อัตราขึ้นเงินเดือนถัวเฉลี่ย	7.00%
อัตราแนวโน้มต้นทุนการรักษาพยาบาล	5.00%
อายุขัย	ตารางมรณะของประเทศไทย พ.ศ. 2551

15. เงินจัดสรรตามกฎหมาย

ตามพระราชกำหนดโอนสินทรัพย์บางส่วนในบัญชีสำรองพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยเงินตรา พ.ศ. 2545 เพื่อชดเชยผลขาดทุนสะสมและเสริมสร้างความมั่นคง โดยในปี 2545 ธปท. ได้รับโอนเงินบาทจากบัญชีสำรองพิเศษของทุนสำรองเงินตรา จำนวน 165,000 ล้านบาท เพื่อชดเชยผลขาดทุนสะสม และส่วนที่เกินจากการชดเชยดังกล่าว แสดงไว้เป็นเงินจัดสรรตามกฎหมาย จำนวน 27,308 ล้านบาท ทั้งนี้ นับตั้งแต่ปี 2545 เป็นต้นมา ไม่มีรายการเคลื่อนไหวในบัญชีดังกล่าว

16. เงินสำรองเพื่อรักษาระดับกำไรนำส่งรัฐ

เงินสำรองเพื่อรักษาระดับกำไรนำส่งรัฐ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 มียอดคงเหลือ จำนวน 624 ล้านบาท เป็นเงินสำรองที่สะสมขึ้นจากกำไรสุทธิส่วนที่เหลือจากการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี 2533 - 2539 เพื่อรักษาระดับกำไรนำส่งรัฐตามหลักเกณฑ์การจัดสรรกำไรสุทธิที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงการคลังโดยกระทรวงการคลังจะเป็นผู้กำหนดการนำส่งเงินดังกล่าวเป็นรายได้แผ่นดินเพิ่มเติมทั้งนี้ นับตั้งแต่ปี 2545 เป็นต้นมา ไม่มีการจัดสรรกำไรสุทธิสะสมเข้าบัญชีดังกล่าวอีก

17. เงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สิน ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2559	2558
กำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการแปลงค่าสินทรัพย์และหนี้สินที่เป็น		
เงินตราต่างประเทศ	30,033	67,830
กำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการปรับมูลค่าเงินลงทุน	169	22,330
กำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการปรับมูลค่าตราสารอนุพันธ์	1,962	100
ขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากการปรับมูลค่าสัญญาซื้อขายฝาก	(44)	(54)
รวม	<u>32,120</u>	<u>90,206</u>

เงินสำรองอันเกิดจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สิน มีไว้เพื่อสะสมผลกำไรหรือขาดทุนจากการตีราคาสินทรัพย์และหนี้สินของ ธปท. ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 13 (2) แห่ง พ.ร.บ. ธปท.

18. ขาดทุนสะสม

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 2558 ธปท. มียอดคงค้างในบัญชีขาดทุนสะสม จำนวน 725,028 ล้านบาท และ 635,251 ล้านบาท ตามลำดับ รายละเอียดการเปลี่ยนแปลงขาดทุนสะสมปรากฏในงบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น

ทั้งนี้ สาเหตุการขาดทุนในปี 2559 เกิดจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ และจากการจ่ายดอกเบี้ยเพื่ออุดหนุนสภาพคล่องในการดำเนินนโยบายการเงิน อย่างไรก็ตาม ผลขาดทุนสะสมดังกล่าวไม่มีผลกระทบต่อความสามารถในการดำเนินงานต่อเนื่องของธนาคารแห่งประเทศไทย

19. ค่าใช้จ่ายอื่น ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	2559	2558
ขาดทุนจากตราสารอนุพันธ์	11,686	3,644
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	649	549
อื่น ๆ	<u>2,051</u>	<u>2,757</u>
รวม	<u>14,386</u>	<u>6,950</u>

ขาดทุนจากตราสารอนุพันธ์ เป็นผลจากการทำธุรกรรมสัญญาซื้อขายในอนาคต (Futures Contracts) ซึ่งใช้เป็นเครื่องมือที่ใช้เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารเงินสำรอง และใช้ป้องกันความเสี่ยงที่เกิดจากความผันผวนของราคาและอัตราดอกเบี้ย ซึ่งเมื่อพิจารณาโดยภาพรวมแล้วผลการบริหารเงินลงทุนปี 2559 สุทธิเป็นกำไร

20. ผลตอบแทนผู้บริหารสำคัญ

ในปี 2559 และ 2558 ธปท. ได้จ่ายผลตอบแทนให้แก่ผู้บริหารตั้งแต่ระดับรองผู้ว่าการขึ้นไป และคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ตาม พ.ร.บ. ธปท. ที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการวางแผน สังการและควบคุมการดำเนินการของ ธปท. จำนวน 62 ล้านบาท และ 62 ล้านบาท ตามลำดับ

21. ภาระผูกพันและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 ธปท. มีภาระผูกพันและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น ดังนี้

21.1 สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศแบบทันที (Spot Contracts)

ธปท. มีภาระผูกพันสุทธิในการซื้อเงินตราต่างประเทศ เทียบเท่า 487 ล้านดอลลาร์ สรอ. และขายเงินตราต่างประเทศ เทียบเท่า 206 ล้านดอลลาร์ สรอ. ซึ่งจะครบกำหนดในปี 2560

21.2 สัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า (Forward Contracts)

ธปท. มีภาระผูกพันสุทธิในการซื้อเงินตราต่างประเทศ เทียบเท่า 7,928 ล้านดอลลาร์ สรอ. และขายเงินตราต่างประเทศ เทียบเท่า 7,880 ล้านดอลลาร์ สรอ. ซึ่งจะครบกำหนดในปี 2560

นอกจากนี้ ธปท. มีภาระผูกพันตามสัญญาซื้อขายฝากเงินเยนญี่ปุ่น เทียบเท่า 18 ล้านดอลลาร์ สรอ. ซึ่งจะครบกำหนดในปี 2560 - 2563

ทั้งนี้ ธปท. ได้แสดงมูลค่ายุติธรรมของสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าดังกล่าวไว้ในสินทรัพย์อื่นตามหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 9 หรือหนี้สินอื่นตามหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 14

21.3 สัญญาสวอปเงินตราต่างประเทศ (Foreign Exchange Swap Contracts)

ธปท. มีภาระผูกพันสุทธิในการปฏิบัติตามสัญญาสวอปเงินตราต่างประเทศ โดยเป็นการซื้อเงินตราต่างประเทศ เทียบเท่า 33,246 ล้านดอลลาร์ สรอ. และขายเงินตราต่างประเทศ เทียบเท่า 7,711 ล้านดอลลาร์ สรอ. ซึ่งจะครบกำหนดในปี 2560

ทั้งนี้ ธปท. ได้แสดงมูลค่าสุทธิจากภาระคงค้างของสัญญาสวอปเงินตราต่างประเทศเป็นสินทรัพย์อื่นตามหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 9

21.4 สัญญาซื้อขายในอนาคต (Futures Contracts)

ธปท. มีภาระผูกพันสุทธิในการปฏิบัติตามสัญญาซื้อขายหลักทรัพย์ในอนาคต โดยเป็นการซื้อหลักทรัพย์ เทียบเท่า 154 ล้านดอลลาร์ สรอ. และขายหลักทรัพย์ เทียบเท่า 217 ล้านดอลลาร์ สรอ. ซึ่งจะครบกำหนดในปี 2560

21.5 สัญญาความตกลงกับธนาคารกลางอื่น

21.5.1 ธปท. มีบันทึกข้อตกลงเรื่องการแลกเปลี่ยนเงินตราอาเซียน (ASEAN Swap Arrangement - ASA) เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ตั้งแต่ปี 2520 ตามบันทึกข้อตกลงนี้ กรณีที่ประเทศสมาชิกประสบปัญหาทางการเงิน ธปท. จะสมทบเงินช่วยเหลือ ในวงเงิน 300 ล้านดอลลาร์ สรอ. และ ธปท. สามารถขอรับความช่วยเหลือได้ 2 เท่าของวงเงินสมทบหรือไม่เกิน 600 ล้านดอลลาร์ สรอ. โดยในปี 2558 ธปท. ได้ต่ออายุข้อตกลงดังกล่าวออกไปอีก 2 ปี สิ้นสุดวันที่ 16 พฤศจิกายน 2560 ทั้งนี้ ในปี 2559 ธปท. และคู่สัญญามีได้มีการขอใช้วงเงินตามบันทึกข้อตกลงดังกล่าว

21.5.2 ธปท. และกระทรวงการคลัง เป็นภาคีในสัญญาความตกลงมาตรการริเริ่มเชียงใหม่ไปสู่การเป็นพหุภาคี (Chiang Mai Initiative Multilateralisation Agreement - CMIM) ซึ่งเป็นความตกลงระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน และประเทศจีน ญี่ปุ่น เกาหลี ตั้งแต่วันที่ 24 มีนาคม 2553 และได้ลงนามในสัญญาความตกลงมาตรการริเริ่มเชียงใหม่ไปสู่การเป็นพหุภาคีฉบับปรับปรุงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของกลไกซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 17 กรกฎาคม 2557 ส่งผลให้ ธปท. ต้องสมทบเงินช่วยเหลือในกรณีที่ประเทศสมาชิกประสบปัญหาหรือมีแนวโน้มจะประสบปัญหาทางการเงินในวงเงินไม่เกิน 9,104 ล้านดอลลาร์ สรอ. และ ธปท. สามารถขอรับความช่วยเหลือได้ ในวงเงิน 2.5 เท่า ของวงเงินสมทบ หรือไม่เกิน 22,760 ล้านดอลลาร์ สรอ. ทั้งนี้ ในปี 2559 ธปท. และคู่สัญญามีได้มีการขอใช้วงเงินตามสัญญาดังกล่าว

21.5 สัญญาความตกลงกับธนาคารกลางอื่น (ต่อ)

21.5.3 ธปท. ลงนามในความตกลงทวิภาคีว่าด้วยการแลกเปลี่ยนเงินสกุลท้องถิ่น (บาท-หยวน) (Chinese Yuan/Thai Baht Bilateral Swap Arrangement - BSA) กับธนาคารกลางแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อส่งเสริมการใช้เงินสกุลท้องถิ่นในการชำระธุรกรรมการค้าและการลงทุนโดยตรงระหว่างประเทศวงเงินรวม 70,000 ล้านดอลลาร์หรือเทียบเท่า 370,000 ล้านบาท โดยมีอายุสัญญา 3 ปี สิ้นสุดวันที่ 22 ธันวาคม 2560 ทั้งนี้ ในปี 2559 ธปท. ได้ต่ออายุการขอใช้วงเงินตามความตกลงดังกล่าว จำนวน 500 ล้านดอลลาร์ เพื่อเตรียมรองรับความต้องการใช้สภาพคล่องเงินหยวนในการชำระเงินเพื่อการค้าการลงทุนระหว่างประเทศของสถาบันการเงิน

21.6 ภาระผูกพันกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ

ธปท. โดยความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง มีภาระผูกพันกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ดังนี้

21.6.1 ความตกลงให้กู้แก่กองทุนการเงินระหว่างประเทศฉบับใหม่ (New Arrangement to Borrow - NAB) วงเงิน 340 ล้านดอลลาร์พิเศษถอนเงิน ซึ่งจะครบกำหนดในวันที่ 16 พฤศจิกายน 2560 ทั้งนี้ กองทุนการเงินระหว่างประเทศได้ขอใช้วงเงินดังกล่าวบางส่วนซึ่งแสดงไว้ในเงินให้กู้ยืมตามหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 7

21.6.2 ความตกลงให้กู้แก่กองทุนการเงินระหว่างประเทศภายใต้โครงการ 2012 Bilateral Borrowing ในรูปแบบ Note Purchase Agreement (NPA) วงเงิน 1,000 ล้านดอลลาร์ สรอ. ซึ่งจะครบกำหนดในวันที่ 15 กันยายน 2560 ทั้งนี้ ในปี 2559 กองทุนการเงินระหว่างประเทศได้มีการขอใช้วงเงินตามความตกลงดังกล่าว

21.7 หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นจากคดีฟ้องร้อง

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 ในการดำเนินกิจการตามปกติ ธปท. ถูกฟ้องร้องเป็นทุนทรัพย์รวมจำนวน 660 ล้านบาท ซึ่งในขณะนี้ยังไม่ทราบผลของคดี และจากการคาดการณ์เมื่อคดีถึงที่สุด ความเสียหายซึ่งเป็นทุนทรัพย์ที่ถูกฟ้องร้องน่าจะไม่มีผลกระทบอย่างเป็นสาระสำคัญต่อฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของ ธปท.

22. การบริหารความเสี่ยงของ ธปท.

กระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงของ ธปท. ยึดหลักการมีธรรมาภิบาลที่ดี โดยมีคณะกรรมการต่าง ๆ ทำหน้าที่ดูแลและจัดการการบริหารความเสี่ยงของ ธปท. เช่น คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง (คบส.) และ คณะอนุกรรมการบริหารความเสี่ยงทางการเงิน (อสง.) เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีคณะกรรมการกำกับดูแลความเสี่ยง (กคส.) ซึ่งแต่งตั้งโดยคณะกรรมการ ธปท. จากกรรมการ ธปท. ที่ไม่ใช่ผู้บริหาร ธปท. และผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก เพื่อทำหน้าที่ช่วยคณะกรรมการ ธปท. ในการดูแลการบริหารความเสี่ยงและกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงในภาพรวมของ ธปท. ให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลที่ดี และสร้างความมั่นใจว่าคณะกรรมการ ธปท. ได้ตระหนักถึงความเสี่ยงหลักที่อาจส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อการดำเนินงานของ ธปท. ทั้งนี้ ฝ่ายบริหารความเสี่ยงองค์กรเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายของ ธปท. และคณะกรรมการต่าง ๆ

22.1 การบริหารความเสี่ยงทางการเงิน

22.1.1 ความเสี่ยงทางการเงินของ ธปท.

ความเสี่ยงหลักที่มีผลต่อการเงินของ ธปท. มีดังนี้

22.1.1.1 ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน (Foreign Exchange Rate Risk) เกิดจากการที่สินทรัพย์ของ ธปท. ประกอบด้วยสินทรัพย์ที่เป็นเงินตราต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งจำเป็นในการดำเนินนโยบายการเงินและดูแลเสถียรภาพค่าเงิน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นของสาธารณชนทั้งในประเทศและต่างประเทศต่อความมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการเงินของประเทศ ในขณะที่หนี้สินส่วนใหญ่ของ ธปท. อยู่ในสกุลเงินบาท

22.1.1 ความเสี่ยงทางการเงินของ ธปท. (ต่อ)

22.1.1.2 ความเสี่ยงจากอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Risk) เกิดจากการที่อัตราดอกเบี้ยภายในประเทศที่ ธปท. ต้องจ่ายอันเป็นผลจากการดำเนินนโยบายการเงิน อาจแตกต่างจากอัตราดอกเบี้ยที่ ธปท. ได้รับจากการลงทุนในต่างประเทศ

22.1.2 การบริหารความเสี่ยงทางการเงินของเงินสำรองระหว่างประเทศ

ในการบริหารจัดการเงินสำรองระหว่างประเทศจะคำนึงถึง ความมั่นคง สภาพคล่อง และผลประโยชน์ตอบแทนของสินทรัพย์ ตลอดจนความเสี่ยงในการบริหารจัดการเป็นสำคัญ ซึ่งการนำเงินสำรองระหว่างประเทศไปลงทุนในสินทรัพย์ต่างประเทศนั้นจะส่งผลให้เกิดความเสี่ยงทางการเงิน ทั้งความเสี่ยงด้านตลาด (Market Risk) ความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit Risk) และความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (Liquidity Risk)

วัตถุประสงค์หลักในการบริหารความเสี่ยงทางการเงินเพื่อลดผลกระทบต่อการบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศ มีดังนี้

- ก. รักษามูลค่าของเงินสำรองระหว่างประเทศเมื่อวัดค่าตามสกุลเงินที่มีความมั่นคงสูง
- ข. ความเสี่ยงทางการเงินโดยรวมของเงินสำรองระหว่างประเทศอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และมีการกระจายความเสี่ยงที่ดี

แนวทางการบริหารความเสี่ยงทางการเงินเพื่อลดผลกระทบต่อการบริหารเงินสำรองระหว่างประเทศ มีดังนี้

22.1.2.1 ความเสี่ยงด้านตลาด (Market Risk) ประกอบด้วยความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Risk) ซึ่งเกิดจากการลงทุนในสินทรัพย์ และความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยน (Foreign Exchange Rate Risk) ซึ่งเกิดจากการลงทุนในสกุลเงิน

ธปท. บริหารความเสี่ยงด้านตลาดโดยการกำหนดองค์ประกอบของสินทรัพย์และสกุลเงินของกองทุนที่ใช้เป็นดัชนีอ้างอิง (Benchmark Portfolio) ให้มีการเปรียบเทียบระหว่างผลตอบแทนและความเสี่ยงที่เหมาะสม และอยู่ภายใต้ระดับความเสี่ยงที่คณะกรรมการ ธปท. กำหนด รวมทั้งมีการกำหนดระดับความเสียหายที่ยอมรับได้ (Tracking Error Limits) จากการบริหารแบบที่สามารถเบี่ยงเบนออกจากดัชนีอ้างอิงได้ (Active Management) โดยแยกเป็นระดับการเบี่ยงเบนด้านสินทรัพย์และด้านสกุลเงิน รวมทั้งมีระบบงานที่ใช้ในการควบคุมดูแลไม่ให้มีการลงทุนที่เบี่ยงเบนเกินไปจากระดับความเสี่ยงที่กำหนด

ในการจัดทำดัชนีอ้างอิงนั้น ได้ใช้หลักการสากลในการจัดทำเพื่อให้ได้กองทุนที่มีการกระจายตัวของสินทรัพย์และสกุลเงินที่ให้ผลตอบแทนสูงสุด ณ ระดับความเสี่ยงหนึ่ง ๆ ซึ่งเป็นค่าความเสี่ยงรวมของความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย และความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยน นอกจากนั้น ธปท. ยังทำการวิเคราะห์ความเสี่ยงโดยวิธี Stress Test เพื่อประเมินผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อเงินสำรองระหว่างประเทศภายใต้สภาวะตลาดต่าง ๆ

22.1.2.2 ความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit Risk) คือ ความเสี่ยงที่ ธปท. อาจไม่ได้รับการชำระคืนเงินต้นหรือดอกเบี้ย หรือมีผลขาดทุนจากการที่คู่ค้าหรือผู้ออกตราสารไม่สามารถปฏิบัติตามข้อผูกพันที่มีกับ ธปท. ความเสี่ยงนี้รวมถึงความเสี่ยงที่มูลค่าตลาดของตราสารหนี้ด้อยค่าลงจากการปรับลดอันดับความน่าเชื่อถือ (Credit Rating Downgrades) ของตราสารหนี้หรือของผู้ออกตราสารหนี้

22.1.2 การบริหารความเสี่ยงทางการเงินของเงินสำรองระหว่างประเทศ (ต่อ)

แนวทางการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตของ ธปท. มีดังนี้

(1) กำหนดอันดับเครดิตขั้นต่ำ (Minimum Credit Rating) ของคู่ค้าและผู้ออกตราสาร เพื่อจำกัดให้ระดับ Credit Value-at-Risk อยู่ในระดับที่ต่ำ

(2) กำหนด Aggregate Credit Exposure Limits ของคู่ค้าในรูปของ Deposit Equivalent Exposure โดยพิจารณาจากอันดับเครดิตและจำนวนคู่ค้าที่เหมาะสม

(3) กำหนด Individual Credit Exposure Limit ของคู่ค้าตามอันดับเครดิต โดยมีการปรับ Limit ตามเครื่องชี้แนวโน้มการปรับลดอันดับเครดิตก่อนการปรับลดอันดับเครดิตจริง

(4) กำหนด Sovereign Credit Limits โดยพิจารณาจากอันดับเครดิตของแต่ละประเทศเป็นสำคัญ และเป็นข้อมูลที่น่าไปใช้ในการสร้างดัชนีอ้างอิง

22.1.2.3 ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (Liquidity Risk) อาจเกิดได้จากการที่ ธปท. ไม่สามารถเปลี่ยนสินทรัพย์เป็นเงินสดได้ภายในเวลาที่ต้องการโดยมีต้นทุนที่เหมาะสม

การบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง เน้นการกำหนดระดับสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องต่ำ (Illiquid Assets) ให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม โดยพิจารณาจากความต้องการในด้านสภาพคล่อง และการเปรียบเทียบระหว่างประโยชน์ที่ได้รับจากการลงทุนในสินทรัพย์สภาพคล่องต่ำ (Liquidity Premium) และผลเสียหายทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นจากการที่ต้องขายสินทรัพย์นั้น

22.2 การบริหารความเสี่ยงภาพรวมและด้านปฏิบัติการ

ธปท. ได้กำหนดให้ทุกส่วนงานใน ธปท. มีการประเมินความเสี่ยงและการควบคุมด้วยตนเอง (Control Self - Assessment - CSA) อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งเพื่อนำผลไปปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ในระหว่างปี 2559 ธปท. ได้ปรับปรุงแนวทางการบริหารความเสี่ยงและเครื่องมือสำหรับการติดตามความเสี่ยงที่สำคัญ ดังนี้

22.2.1 การดำเนินการสร้างความแข็งแกร่งด้านความมั่นคงปลอดภัยทางเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง เพื่อป้องกันความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางเทคโนโลยีสารสนเทศ อาทิ การดำเนินการให้ระบบการชำระเงินที่สำคัญที่อยู่ในความดูแล ได้แก่ ระบบการโอนเงินรายใหญ่ทางอิเล็กทรอนิกส์ (BAHTNET) และระบบการหักบัญชีเช็คด้วยภาพเช็คและระบบการจัดเก็บภาพเช็ค (ICAS) ได้ผ่านการรับรองมาตรฐานความปลอดภัยตาม ISO 27001:2013 การจัดตั้งศูนย์ Security Operation Center (SOC) เพื่อทำหน้าที่เฝ้าระวังภัยคุกคามทางเทคโนโลยีสารสนเทศและดำเนินการแก้ปัญหาอย่างทันท่วงทีหากเกิดเหตุการณ์ขึ้น เป็นต้น

22.2.2 ธปท. มีการจัดทำแผนการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ (Business Continuity Management) เพื่อรองรับสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อปฏิบัติงานของ ธปท. โดยปัจจุบัน ธปท. อยู่ระหว่างก่อสร้างสถานที่ปฏิบัติงานสำรองเพิ่มเติมนอกเขตกรุงเทพและปริมณฑล เพื่อให้สามารถรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีลักษณะรุนแรงเป็นวงกว้างได้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งได้มีการจัดทำแผนบริหารความต่อเนื่องเพิ่มเติมเพื่อรองรับกรณีภัยคุกคามทางเทคโนโลยีสารสนเทศด้วย นอกจากนี้ ธปท. ได้จัดการทดสอบแผนฉุกเฉินประจำปี โดยครอบคลุมแผนฉุกเฉินกรณีระบบงานสำคัญหยุดชะงักและแผนการอพยพหนีไฟและระงับอัคคีภัยเพื่อให้ ธปท. มีความพร้อมที่จะรองรับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้

22.2.3 การปรับปรุงตัวชี้วัดความเสี่ยง (Key Risk Indicator) และ Risk Dashboard ให้ครอบคลุมความเสี่ยงสำคัญ เพื่อเป็นเครื่องมือในการติดตามและรายงานความเสี่ยงสำคัญให้คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงของ ธปท. ทราบอย่างสม่ำเสมอ และสามารถกำหนดแนวทางแก้ไขหรือป้องกันได้ทันกาล

23. มูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินทางการเงิน

23.1 มูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินแยกแสดงตามลำดับชั้น

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 และ 2558 สินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมแยกแสดงตามลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

2559				
	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	รวม
สินทรัพย์ทางการเงิน				
เงินลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศ	1,827,935	948,411	-	2,776,346
สินทรัพย์ตราสารอนุพันธ์	36	2,929	-	2,965
รวม	<u>1,827,971</u>	<u>951,340</u>	<u>-</u>	<u>2,779,311</u>
หนี้สินทางการเงิน				
หนี้สินตราสารอนุพันธ์	-	1,003	-	1,003
หนี้สินจากภาระรับขายฝาก	-	123	-	123
รวม	<u>-</u>	<u>1,126</u>	<u>-</u>	<u>1,126</u>

หน่วย : ล้านบาท

2558				
	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	รวม
สินทรัพย์ทางการเงิน				
เงินลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศ	1,652,148	1,025,633	-	2,677,781
สินทรัพย์ตราสารอนุพันธ์	-	441	-	441
รวม	<u>1,652,148</u>	<u>1,026,074</u>	<u>-</u>	<u>2,678,222</u>
หนี้สินทางการเงิน				
หนี้สินตราสารอนุพันธ์	-	341	-	341
หนี้สินจากภาระรับขายฝาก	-	180	-	180
รวม	<u>-</u>	<u>521</u>	<u>-</u>	<u>521</u>

23.2 ลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรม

ระดับ 1 เป็นราคาเสนอซื้อขาย (ไม่ต้องปรับปรุง) ในตลาดที่มีสภาพคล่องสำหรับสินทรัพย์หรือหนี้สินอย่างเดียวกันและ ๒๒๒. สามารถเข้าถึง ณ วันที่วัดมูลค่า

ระดับ 2 เป็นราคาเสนอซื้อขายที่คำนวณจากแบบจำลองที่มีใช้แพร่หลายในตลาดโดยใช้ข้อมูลที่สามารถสังเกตได้โดยตรงหรือโดยอ้อมสำหรับสินทรัพย์นั้นหรือหนี้สินนั้น

ระดับ 3 เป็นราคาเสนอซื้อขายที่คำนวณจากแบบจำลองและเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถสังเกตได้จากตลาดซึ่งนำมาใช้กับสินทรัพย์นั้นหรือหนี้สินนั้น

23.3 วิธีการวัดมูลค่าและเทคนิคที่ใช้ในการวัดมูลค่ายุติธรรม

มูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนในหลักทรัพย์ต่างประเทศ ใช้ราคาตลาดที่เผยแพร่โดยสถาบันที่เป็นที่ยอมรับในตลาดนั้น ๆ โดยพิจารณาจากสภาพคล่องของหลักทรัพย์และตลาดซื้อขายหลักทรัพย์นั้นเป็นสำคัญ กรณีที่เป็นเงินลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีสภาพคล่อง สถาบันผู้เผยแพร่ข้อมูลราคาจะใช้ราคาอ้างอิงจากกลุ่มสถาบันการเงินผู้ค้าหลักทรัพย์โดยตรง กรณีที่เป็นเงินลงทุนในหลักทรัพย์ที่ไม่มีสภาพคล่องหรือในตลาดที่ไม่มีสภาพคล่อง ซึ่งไม่มีราคาตลาดที่น่าเชื่อถือ ผู้จัดทำข้อมูลราคาจะคำนวณมูลค่าด้วยแบบจำลองที่ใช้กันแพร่หลายโดยใช้ข้อมูลราคาตลาดของสินทรัพย์หรือหนี้สินที่เทียบเคียงกันได้

สำหรับมูลค่ายุติธรรมของตราสารอนุพันธ์ จะใช้เทคนิคการประเมินมูลค่าโดยการคิดลดกระแสเงินสดและการใช้แบบจำลองที่มีใช้แพร่หลายในตลาด โดยข้อมูลที่น่ามาใช้ประเมินมูลค่าจะเป็นข้อมูลที่สามารถสังเกตได้จากตลาด เช่น ข้อมูลอัตราดอกเบี้ยและอัตราแลกเปลี่ยน เป็นต้น

24. การอนุมัติงบการเงิน

งบการเงินนี้ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ ธปท. ให้ออกงบการเงิน เมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2560

